2022

SANSKRIT

(Regular Elective)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Paper : SKT–RE–5016

(Theatre and Dramaturgy in Sanskrit)

UNIT—I

(Theatre : Types and Construction)

(*Marks* : 25)

1. Answer any *three* of the following : 1×3=3

তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Vikṛṣṭa is a type of _____ .

(Fill in the blank)

বিকৃষ্ট হ'ল এটা প্ৰকাৰৰ _____ ।

(খালি ঠাই পূৰণ কৰাঁ)

Scanned with AnyScanner

(b) 'Avara' refers to the small / medium type of theatre.

(Choose the correct word)

'অৱৰ' পদটোৱে সৰু / মধ্যম বিধৰ নাট্যশালাক বুজায়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো লিখাঁ)

(c) How many Chapters are there in the *Nāṭyaśastra*?

'নাট্যশাস্ত্ৰ'ত থকা অধ্যায়ৰ সংখ্যা কিমান?

(d) 'Mattavāraṇī' refers to the triangular type of theatre.

(Write True or False)

'মত্তবাৰণী' শব্দটোৱে ত্ৰিভুজাকৃতি নাট্যশালাক বুজায়।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখাঁ)

(e) Who is considered as the father of Indian dramaturgy?

ভাৰতীয় নাট্যকলাৰ পিতৃপুৰুষ কোন?

2. Write a short note on any *one* of the following : 2

তলৰ যি কোনো এটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখাঁ :

नेपथ्यगृह ; संवादसूक्त ; दारुकर्म।

3. Answer the following (any *two*) : 10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়াঁ (যি কোনো দুটা) :

(a) Write what you know about भरत and his work.

ভৰত আৰু তেওঁৰ কৃতিৰ বিষয়ে যি জানা লিখাঁ।

(b) Discuss the concepts of भूमिशोधन and माप according to Indian dramaturgy. Write a note on the audience hall of a theatre according to Indian dramaturgy.

ভাৰতীয় নাট্যকলা অনুসৰি ভূমিশোধন আৰু মাপৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ। ভাৰতীয় নাট্যকলা অনুসৰি প্ৰেক্ষাগৃহৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখাঁ।

(c) Discuss the content of the 'नाट्यशास्त्र'.

'নাট্যশাস্ত্ৰ'ৰ বিষয়বস্তুৰ ওপৰত আলোচনা কৰাঁ।

(d) Discuss according to your course content various parts of the construction of a theatre.

তোমাৰ পাঠ্যাংশ অনুসৰি নাট্যশালা নিৰ্মাণৰ বিভিন্ন অংশবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

Scanned with AnyScanner

UNIT—II

[Drama—Vastu (Subject matter), Netā and Rasa]

(*Marks* : 35)

4. Answer the following (any *five*) : 1×5=5

তলৰ যি কোনো পাঁচটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Which organ remains primarily attached to দৃশ্যকাব্য?

দৃশ্যকাব্যৰ লগত প্ৰধানকৈ কোনটো অঙ্গ জড়িত হৈ থাকে ?

(b) With whom the character পাৰিপাৰ্শ্বিক remains attached?

পাৰিপাৰ্শ্বিক চৰিত্ৰটো কাৰ লগত সংযুক্ত ?

(c) Which part of the acting is primarily referred to as আহাৰ্য?

আহাৰ্য বুলিলে অভিনয়ৰ প্ৰধানকৈ কোনটো অংশক বুজায় ?

(d) Who recites the Nāndī verse in a drama?

নাটকত নান্দী শ্লোকটো কোনে পাঠ কৰে ?

(e) What is বিষ্কম্ভক?

বিষ্কম্ভক কি ?

(f) 'আঙ্গিক' is a type of _____.

(Fill in the blank)

'আঙ্গিক' হ'ল এক ধৰণৰ _____ ।

(খালি ঠাই পূৰণ কৰাঁ)

(g) The character of the Vidūṣaka is a source of Hāsyarasa in a drama.

(Write True or False)

নাটকত বিদূষক চৰিত্ৰটো হাস্যৰসৰ উৎস।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখাঁ)

(h) Name one Sanskrit drama where we do not find the character of a heroine.

নায়িকাৰ চৰিত্ৰ নথকা এখন সংস্কৃত নাটকৰ নাম লিখাঁ।

5. Answer the following (any *two*) : 5×2=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়াঁ (যি কোনো দুটা) :

(a) Explain the term 'Vastu' in connection with Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ প্ৰসঙ্গত 'বস্তু'ৰ বিষয়ে এটি ব্যাখ্যা দাঙি ধৰাঁ।

(b) Write a note on Nāyikā of Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ নায়িকাৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

(c) Discuss the Arthaprakṛtis of a Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ অৰ্থপ্ৰকৃতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

Scanned with AnyScanner

(d) Write a note on *either* Dhīrodātta *or* Dhīralalita type of hero.

ধীৰোদাত্ত **অথবা** ধীৰললিত নায়কৰ ওপৰত এটা টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

6. Write the answer of the following (any *two*) : 10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো **দুটাৰ** উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Define drama and explain various terms used for it.

নাটকৰ সংজ্ঞা দিয়াঁ আৰু নাটকৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ হোৱা আন নামবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

(b) Discuss the role of Sandhi in Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকত সন্ধিৰ ভূমিকা কি সেই বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

(c) Write an exhaustive note on the varieties of dialogue used in Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকত ব্যৱহাৰ হোৱা সংলাপসমূহৰ বিষয়ে বিশদ আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

(d) Explain Rasa in connection with Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকত সন্দৰ্ভত ৰসৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

UNIT—III

(Tradition and History of Indian Theatre)

(*Marks* : 20)

7. Answer the following (any *two*) : 1×2=2

তলৰ যি কোনো **দুটা** প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write a special feature of Aṅkīyā Nāṭ.

অঙ্কীয়া নাটৰ এটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰাঁ।

(b) কাব্যেষু _____ ৰম্যম্।

(Fill in the blank)

(খালি ঠাই পূৰণ কৰাঁ)

(c) What is referred to as Fifth Veda?

পঞ্চম বেদ বুলিলে কি বুজায়?

(d) The source of the cinema *Utsav* is *Mṛcchakaṭika* / *Abhijñānaśakuntala*.

(Choose the correct word)

'উৎসৱ' চিনেমাখনৰ মূল হ'ল 'মৃচ্ছকটিক' / 'অভিজ্ঞানশকুন্তল'।

(শুদ্ধ উত্তৰটো লিখাঁ)

(e) What is the special feature of the theatre of Assam?

অসমৰ থিয়েটাৰৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্য কি?

Scanned with AnyScanner

8. Write short notes on any *four* of the following : 2×4=8

Modern theatre ; Stage of prehistoric age ; Bhāonā ; Open theatre ; Yavanikā ; Sahṛdaya ; Kuśīlava.

তলৰ যি কোনো **চাৰিটাৰ** ওপৰত চমু টোকা লিখাঁ :

আধুনিক নাট্যশালা ; প্ৰাগৈতিহাসিক সময়ৰ নাট্যমঞ্চ ; ভাওনা ; মুকলি নাট্যশালা ; যৱনিকা ; সহৃদয় ; কুশীলৱ।

9. Answer any *two* of the following : 5×2=10

তলৰ যি কোনো **দুটাৰ** উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write a note on the development of stage during Vedic age and epic-purāṇic age.

বৈদিক, মহাকাব্যকাল আৰু পৌৰাণিক কালত হোৱা মঞ্চৰ বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

(b) Discuss the salient features of folk theatre and commercial theatre showing the differences therein.

লোক নাট্যশালা আৰু বাণিজ্যিক নাট্যশালাৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যবোৰ আলোচনা কৰি সেই দুটাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ দাঙি ধৰাঁ।

(c) Write an exhaustive note on the national level theatre in India.

ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰীয় নাট্যশালা প্ৰসঙ্গত বিশদ আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

(d) Discuss the development of Bhrāmyamāṇ theatre in Assam.

অসমত ভ্ৰাম্যমাণ থিয়েটাৰৰ বিস্তাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

(e) Write a note on the contribution of medieval Assam in the field of Indian theatre.

ভাৰতীয় নাট্যশালাৰ ক্ষেত্ৰখনত মধ্যযুগীয় অসমৰ অৱদানৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

Scanned with AnyScanner

Paper : SKT–RE–5026

(Fundamentals of Āyurveda)

UNIT—I

(Introduction of Āyurveda / আয়ুৰ্বেদৰ পৰিচয়)

(*Marks* : 30 / মূল্যাংক : ৩০)

1. Answer the following questions in brief (any *four*) : 1×4=4

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংক্ষেপে দিয়াঁ (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) In which Veda are Āyurvedic elements found?

কোনখন বেদত আয়ুৰ্বেদৰ উপাদানসমূহ পোৱা যায় ?

(b) What is the meaning of the term 'हिताहितम्'?

'হিতাহিতম্' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

(c) What is the meaning of the word 'आयु:'?

'আয়ু' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

(d) Who is the teacher of आत्रेय पुनर्वसु?

আত্ৰেয় পুনৰ্বসুৰ গুৰু কোন ?

(e) What is the meaning of शल्य?

শল্য মানে কি ?

(f) Which book is stated as the model book of the 'धन्वन्तरिशाखा'?

কোনখন গ্ৰন্থক ধন্বন্তৰি শাখাৰ মূল গ্ৰন্থ বুলি কোৱা হয় ?

(g) What is the older name of the 'चरकसंहिता'?

'চৰকসংহিতা'ৰ প্ৰাচীন নাম কি ?

(h) How many Chapters are there in the 'चरकसंहिता'?

'চৰকসংহিতা'ত কিমানটা অধ্যায় আছে ?

2. Answer the following questions (any *three*) : 2×3=6

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ (যি কোনো তিনিটা) :

(a) What are the three सूत्रs of Āyurveda?

আয়ুৰ্বেদৰ তিনিটা সূত্ৰ কি কি ?

(b) What is वाजीकरणतन्त्रम्?

বাজীকৰণতন্ত্ৰ কি ?

(c) Who is अग्निवेश?

অগ্নিৱেশ কোন ?

Scanned with AnyScanner

(d) Write a short note on Bhāvamiśra.

ভাৱমিশ্রৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখাঁ।

(e) Give a short introduction on the सूत्रस्थान of the 'सुश्रुतसंहिता'.

'সুশ্রুতসংহিতা'ৰ সূত্রস্থানৰ এটি চমু পৰিচয় দিয়াঁ।

3. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটা প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write a note on the application of Āyurveda in the Vedic period.

বৈদিক যুগত আয়ুর্বেদৰ উপযোগ সম্পৰ্কে এটি টোকা প্রস্তুত কৰাঁ।

(b) Write a note on the eight departments of Āyurveda.

অষ্টাঙ্গ-আয়ুর্বেদৰ ওপৰত এটি আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

(c) Give an introduction on the Punarvasu School of Āyurveda.

আয়ুর্বেদ শাস্ত্রৰ পুনৰ্বসু শাখাৰ এটি পৰিচয় প্রদান কৰাঁ।

(d) Prepare a note on the *Suśrutasaṁhitā*.

'সুশ্রুতসংহিতা'ৰ ওপৰত এটি টোকা প্রস্তুত কৰাঁ।

UNIT—II

(Carakasaṁhitā : Sūtrasthānam / চৰকসংহিতা : সূত্রস্থানম্)

(*Marks* : 20 / মূল্যাংক : ২০)

4. Explain any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো এটা ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) आदावन्ते च दौर्बल्यं विसर्गादानयोर्नृणाम्।
मध्ये मध्यबलं त्वन्ते श्रेष्ठमग्रे च निर्दिशेत्॥

(b) हेमन्तशिशिरौ तुल्यौ शिशिरेऽल्पं विशेषणम्।
रौक्ष्यमादानजं शीतं मेघमारुतवर्षजम्॥

(c) शारदानि च माल्यानि वासांसि विमलानि च।
शरत्काले प्रशस्यन्ते प्रदोषे चेन्दुरश्मयः॥

5. Translate into English *or* Assamese any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো এছোৱা ইংৰাজী বা অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰাঁ :

(a) इह खलु संवत्सरं षडङ्गमृतुविभागेन विद्यात्। तत्रादित्यस्योद-गयनमादानं च त्रीनृतूञ्छिशिरादीन् ग्रीष्मान्तात् व्यवस्येत्, वर्षादीन् पुनर्हेमन्तान्तान् दक्षिणायनं विसर्गं च।

Scanned with AnyScanner

(b) तस्मात्तुषारसमये स्निग्धाम्ललवणान् रसान्।
औदकानूपमांसानां मेद्या नामुपयोजयेत्॥

(c) दिवा शीतगृहे निद्रां निशि चन्द्रांशुशीतले।
भजेच्चन्दनदिग्धाङ्ग प्रवाते हर्म्यमस्तके॥

6. Answer any *one* of the following questions : 10

তলৰ যি কোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Discuss the condition of nature and body in the period of nutrition or liberation.

পোষণ বা বিসৰ্গ কালৰ প্ৰাকৃতিক তথা শাৰীৰিক স্থিতিৰ ওপৰত এটি আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

(b) Write a note on the regimen of spring season.

বসন্ত কালৰ ঋতুচৰ্যাৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

(c) Explain the following statement :

তলৰ উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰাঁ :

"मयूखैर्जगतः स्नेहं ग्रीष्मे पेपीयते रविः।"

UNIT—III

(Bhaiṣajyaratnāvalī / ভৈষজ্যৰত্নাৱলী)

(*Marks* : 30 / মূল্যাংক : ৩০)

7. Answer any *six* of the following questions in brief : 1×6=6

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ সংক্ষেপে দিয়াঁ :

(a) In which century was the *Bhaiṣajyaratnāvalī* written?

কোন শতিকাত 'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী'খন ৰচনা কৰা হৈছিল?

(b) How many verses are there in the First Chapter of the *Bhaiṣajyaratnāvalī*?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী'ৰ প্ৰথম অধ্যায়ত কিমানটা শ্লোক আছে?

(c) Who is the God invoked in the first verse of the *Bhaiṣajyaratnāvalī*?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী'ৰ প্ৰথম শ্লোকটোত কোনজন দেৱতাৰ স্তুতি কৰা হৈছে?

(d) What is the title of the Third Chapter of the *Bhaiṣajyaratnāvalī*?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' গ্ৰন্থৰ তৃতীয় অধ্যায়টোৰ নাম কি?

Scanned with AnyScanner

(e) "वन्देऽम्बिकाचन्द्रचूडौ"

Who is अम्बिका referred to here?

ইয়াত অম্বিকা কোন?

(f) "आयुर्वेदविदां वरः।"

Who is the person referred to here?

ইয়াত কাৰ কথা কোৱা হৈছে?

(g) "कृतं तन्त्रं स्वकं स्वकम्।"

What is the meaning of the term 'तन्त्रम्'?

'তন্ত্ৰম্' শব্দটোৰ অৰ্থ কি?

(h) Give an example of physical disease (शारीरिकः व्याधिः).

শাৰীৰিক ৰোগৰ এটি উদাহৰণ দিয়াঁ।

(i) How many types of मृत्यु are found?

কিমান প্ৰকাৰৰ মৃত্যু দেখিবলৈ পোৱা যায়?

(j) Write a bad habit of a वैद्य.

বৈদ্যৰ এটা বেয়া অভ্যাস উল্লেখ কৰাঁ।

8. Answer the following questions as directed (any *two*) : 2×2=4

নিৰ্দেশ অনুসৰি তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়াঁ (যি কোনো দুটা) :

(a) Fill in the blanks :

খালি ঠাই পূৰ্ণ কৰাঁ :

यदि _____ न स्याद् _____ भिषजामियम्।
_____ नव्या नव्यानामानुकूल्यं _____ ॥

(b) Write a short note on अश्विनौ.

অশ্বিনৌৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখাঁ।

(c) Give the definition of आयुर्वेद.

আয়ুৰ্বেদৰ সংজ্ঞা দিয়াঁ।

(d) What is शस्त्रकर्म?

শস্ত্ৰকৰ্ম কি?

(e) "चिकित्सा त्रिविधा मता।"

What are those divisions of therapeutics?

চিকিৎসাৰ বিভাগবোৰ কি কি?

Scanned with AnyScanner

9. Explain any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো এটা ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) विधाताऽथर्वसर्वस्वमायुर्वेदं प्रकाशयन्।
स्वनाम्ना संहितां चक्रे लक्षश्लोकमयीमृजुम्॥

(b) धर्मार्थकाममोक्षाणामारोग्यं मूलमुत्तमम्।
रोगास्तस्यापहर्तारः श्रेयसो जीवितस्य च॥

10. Write a short note on any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো এটাৰ চমু টোকা লিখাঁ :

(a) आयुर्वेदावताप्रसङ्गे इन्द्रप्रादुर्भावः

(b) वैद्यगुणाः

11. Answer any *one* of the following questions : 10

তলৰ যি কোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Discuss the advent of Caraka in respect of Āyurveda.

আয়ুৰ্বেদত চৰকৰ অৱতৰণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

(b) Discuss the different types of diseases as per *Bhaiṣajyaratnāvalī*.

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' অনুসৰি বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ব্যাধিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

(c) Write a note on the contribution of वाग्भट in the field of Āyurveda.

আয়ুৰ্বেদত বাগ্‌ভটৰ অৱদান সম্পৰ্কে এটি আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

★ ★ ★

Scanned with AnyScanner